


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Факультет філософський**  
**Кафедра психології**

**Затверджено**

На засіданні кафедри психології  
філософського факультету  
Львівського національного університету  
імені Івана Франка  
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри   
проф. Грабовська С.Л.

**Силабус з навчальної дисципліни**  
**«Психологія сексуальності»,**  
**що викладається в межах ОПП «Психологія»**  
**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі**  
**спеціальності 053 «Психологія»**  
**2021 рік вступу**

Львів 2021

**Силабус курсу \_Психологія сексуальності\_  
2022-2023 навчального року**

<b>Назва курсу</b>	<b>Психологія сексуальності</b>
<b>Адреса викладання курсу</b>	Львівський національний факультет імені Івана Франка, філософський факультет (вул. Коперника 3)
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Філософський факультет, кафедра психології
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	Галузь знань – 05 – соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 - Психологія
<b>Викладачі курсу</b>	Гупаловська Вікторія Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
<b>Контактна інформація викладачів</b>	<a href="mailto:viktoriya.hupalovska@lnu.edu.ua">viktoriya.hupalovska@lnu.edu.ua</a> viktoriia.hupalovska@gmail.com
<b>Консультації по курсу відбуваються</b>	Очні консультації в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Дистанційні консультації на платформі MS Teams або ZOOM (для погодження часу слід написати на електронну пошту викладача або зателефонувати).
<b>Сторінка курсу</b>	<a href="https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-psychology">https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-psychology</a> <a href="http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=3627">http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=3627</a> попередня назва курсу – Основи сексології
<b>Інформація про курс</b>	Дисципліна «Психологія сексуальності» є нормативною навчальною дисципліною з циклу професійної і практичної підготовки для спеціальності «Психологія» для освітньої програми «бакалавр психології», яка викладається в 3 семестрі обсягом <u>3,5</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
<b>Коротка анотація курсу</b>	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб усвідомити, що сексологія - галузь наукових знань про біологічні, психічні та соціальні аспекти статевого стосунку. У курсі представлено як огляд концепцій піонерів світової сексології - американських сексологів В. Мастерса та В. Джонсон, А. Кінзі, Р. Крукса, Д. Амена, Г. Келлі, так і доробку українських та російських авторів В. Кришталя, Б. Ворника, І. Аршави, В. Гупаловської, Г. Васильченка, І. Кона, Е. Кащенко, Г. Дерягіна, Доморацького, В. Кагана, які потрібні для цілісного розуміння сексуальності людини.
<b>Мета та цілі курсу</b>	Мета курсу – з урахуванням соціокультурного підходу та сучасної біопсихосоціальної концепції сексуального здоров'я розглянути біологічні основи сексуальності, психофізіологію сексуальних проявів та психологію сексуальних стосунків. Завдання курсу – формування у студентів базових знань і понять про виникнення і функціонування сексуальності, висвітлити питання психосексуального розвитку, поняття норми у сексології; розглянути питання сексуальної гармонії подружньої пари та особливості психологічного консультування таких пар.

**Література для  
вивчення  
дисципліни**

**Основна література:**

1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності. Одеса: СМІЛ, 2005. 198 с.
2. Гупаловська В.А. Сексуальний сценарій у контексті адаптивності особи // Інноваційна наука, образование, производство и транспорт: Юриспруденция, образование и воспитание, физическое воспитание и спорт, философия, литература и лингвистика : монография / [авт.кол. : Зайцева С.Е., Доценко Ю.В., Гупаловская В.А., Мороз М.А., Воропаева Т.С. Новикова А.А. и др.]. – Одесса: Куприенко С.В., **2018**. – Глава 3. – С. 74-85. DOI: 10.30888/978-617-7414-52-9.0-036, ISBN 978-617-7414-52-9
3. Аршава И. Ф. Сексуальность человека. Методы исследования в сексологии: Учебное пособие / И.Ф. Аршава, С.Д. Алексеенко. – Днепропетровск: Акцент ПП, 2014. – 164 с.
4. Гупаловська В. Любов як інтенціональний акт. Духовне ядро любові / В. Гупаловська // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – **2018**. – Вип. 2. – С. 32–39.
5. Діденко С.В., Козлова О. Психологія сексуальності. Київ, 2009.
6. Кон И.С. Вкус запретного плода. М., 1997.
7. Келли Гери Ф. Основы современной сексологии. Санкт-Петербург, 2000.
8. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. М., 1998.
9. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.
10. Шевцов А.Г., Гупаловська В.А. Психосемантичний зміст поняття сексуальності в мовній свідомості дорослих. Психолінгвістика. Psycholinguistics (**2020**), 27 (1), 310–334. doi: 10.31470/2309-1797-2020-27-1-310-334 Web of Science
11. Hupalovska V. CHAPTER 4. PERSON’S SEXUAL SCRIPTS IN THE CONTEXT OF HOME SEX EDUCATION. PERSONALITY IN SOCIETY: PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF ACTIVITY. Liha-Press. **2020**. P. 53-75. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-209-1/53-75>.
12. Hupalovska V., Avramenko O. Sexual scripts of persons with different types of sex education // EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society. – Krakow, **2020**. – Issue 2. – P. 58-65. Режим доступу: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2020.2.05> Index Copernicus International
13. Hupalovska V.A. Duchowost w seksualnosci czlowieka // Pedagogical and psychological science: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium : Collective monograph. Volume 2. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, **2018**. – P. 87-103. Режим доступу : [http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25487/1/N\\_Dyka\\_V\\_Mykytenko\\_PPS\\_V2\\_IPPO\\_UK.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25487/1/N_Dyka_V_Mykytenko_PPS_V2_IPPO_UK.pdf)

**Додаткова література:**

14. Гупаловська В.А. Сексуальна агресія : психологічний аспект // Багатовимірність особистості : психологічний ракурс : колективна монографія / [Н. П. Гапон, С. Л. Грабовська, В. А. Гупаловська та ін.] ; за заг. ред.: С. Л. Грабовської, Р. І. Карковської. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – С. 320-344.
15. Hupalovska V., Kocherhina I. Features of sexual nervousness of men

- and women. Journal of Education Culture and Society. 2020, 2, P. 199-210. DOI: <https://doi.org/10.15503/jecs2020.2.199.210> Web of Science
16. Hupalovska V. Features of woman's sexuality with different subjective well-being / V. Hupalovska, S. Ustyanych // American Journal of Fundamental, Applied & Experimental Research. Issue : 1 (1). Publ. : Ukraine and Ukrainians Abroad Not-for-profit Corporation, N.Y., USA, 2016. – P. 41-46. Режим доступу: [https://www.academia.edu/44428913/FEATURES\\_OF\\_WOMAN\\_S\\_SEXUALITY\\_WITH\\_DIFFERENT\\_SUBJECTIVE\\_WELL\\_BEING](https://www.academia.edu/44428913/FEATURES_OF_WOMAN_S_SEXUALITY_WITH_DIFFERENT_SUBJECTIVE_WELL_BEING)
17. Hupalovska V. Dual bottom” of sexual morality / Viktoriya Hupalovska // V. Gluchman (ed.): 16th International Conference on “Ethical Thinking – Past & Present (ETTP 2016/16). – 2016. – Presov: FF PU. – P. 297-304. Web of Science
18. Гупаловська В.А. Особливості сексуальності жінок з різним самостваленням / В. А. Гупаловська, С. Т. Устянич // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». – Херсон. – 2015. – Вип. 2. – Т.2. – С. 87-95. Режим доступу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&\\_S21P03=FILA=&\\_S21STR=nvkhp\\_2015\\_2\(2\)\\_19](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&_S21P03=FILA=&_S21STR=nvkhp_2015_2(2)_19) Index Copernicus International
19. Гупаловська В.А. Особливості сексуальності та особистісні властивості осіб, схильних до відповідальної любові / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». – Випуск 5. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – С. 31-42. Режим доступу: <https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/64>
20. Гупаловська В. Здатність до інтимності як особистісна властивість / В. Гупаловська, І. Гапон // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Психологічні науки. - 2013. - Вип. 114. - С. 51-56. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPH\\_2013\\_114\\_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPH_2013_114_13).
21. Гупаловська В. А. Психологічні особливості сексуальності жінок з різним рівнем суб'єктивного благополуччя / В. А. Гупаловська, Лень Н. І. // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Шевченка. Серія «Психологічні науки». – Чернігів : ЧНПУ, 2015. – Вип. 126. – С. 47–56.
22. Гупаловська В. А. Визначення феномену сексуальності як предмета психології сексуальності / В. А. Гупаловська // Тези звітної наукової конференції філософського факультету за 2014 рік ; відп. за випуск Л. Рижак. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – С. 95–98.
23. Гупаловська В. А. Психологічна модель сексуальності / В. А. Гупаловська // Матеріали III Всеукраїнського психологічного конгресу з міжнародною участю «Особистість у сучасному світі». – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2015. – Ч. 2. – С. 55–59.
24. Гупаловська В.А. Особливості сексуальності жінок з різним самостваленням / В. А. Гупаловська, С. Т. Устянич // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». –

	<p>Херсон. – 2015. – Вип. 2. – Т.2. – С. 87-95.</p> <p>25. Гупаловська В.А. Теорії та моделі сексуальності : чи є місце для духовності? / В.А. Гупаловська // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»; за ред. І. Д. Пасічника, Р. В. Каламаж, Л. В. Засекої та ін. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2016. – Вип. 3. – С. 54-64.</p> <p>26. Бэрн Э. Секс в человеческой любви. – М., 1991.</p> <p>27. Буртянский Д.Л., Кришталь В.В., Смирнов Г.В. Медицинская сексология. – Саратов, 1990.</p> <p>28. Ворник Б.М. Расстройства половой идентификации. – Киев, 1998.</p> <p>29. Дерягин Г.Б. Криминальная сексология. М., 2008.</p> <p>30. Имелинский К. Сексология и сексопатология. М., 1986.</p> <p>31. Каган В.Е. Воспитателю о сексологии. – М., 1991.</p> <p>32. Каган В.Е. Психосексуальное воспитание детей и подростков. – Ленингр., 1990.</p> <p>33. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002.</p> <p>34. Кон И.С. Введение в сексологию. М., 1988.</p> <p>35. Кон И.С. Лунный свет на заре. – М., 1988.</p> <p>36. Кон И.С. Психология ранней юности. – М., 1989.</p> <p>37. Крафт-Эбинг Р. Сексуальные катастрофы. – Минск, 1994.</p> <p>38. Кришталь В.В. Сексуальна гармонія подружньої пари. – К., 1990.</p> <p>39. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991.</p> <p>40. Персональный сайт И.С.Кона <a href="http://sexology.narod.ru/">http://sexology.narod.ru/</a></p> <p>41. Психосексология: Хрестоматия / Сост. К. В. Сельченко / <a href="http://www.myword.ru">http://www.myword.ru</a></p> <p>42. Русский медицинский сервер <a href="http://www.rusmedserv.com/psychsex/">http://www.rusmedserv.com/psychsex/</a></p> <p>43. Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” <a href="http://autoeros.stealth.ru/">http://autoeros.stealth.ru/</a></p> <p>44. Сексология: Хрестоматия / Под науч. ред. Д.Н. Исаева. – СПб., 2001.</p> <p>45. Сосновский А. Лики любви. – М., 1992.</p> <p>46. Тэннэхилл Р. Секс в истории. – М., 1995.</p> <p>47. Hupalovska V. Features of woman’s sexuality with different subjective well-being / V. Hupalovska, S. Ustyanych // American Journal of Fundamental, Applied &amp; Experimental Research. Issue : 1 (1). Publ. : Ukraine and Ukrainians Abroad Not-for-profit Corporation, N.Y., USA, 2016. – P. 41-46.</p>
<b>Тривалість курсу</b>	3,5 кредити. У 3 семестрі <u>105</u> год.
<b>Обсяг курсу</b>	У 3 семестрі <u>32</u> годин аудиторних занять: <u>16</u> годин лекцій та <u>16</u> години практичних занять, <u>73</u> години самостійної роботи.
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p>Курс передбачає формування інтегральної компетентності: здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>Курс формує такі загальні (ЗК) та спеціальні компетентності (СК):</p> <p><b>Загальні та спеціальні компетентності:</b></p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички ефективної міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з науковою спільнотою, фахівцями-практиками та індивідуальними і груповими споживачами фахової психологічної допомоги в певній галузі наукової та/або практичної діяльності.

**Програмні результати:**

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для

	<p>фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p> <p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен <b>знати</b>: визначення статі та етапи формування сексуальності; періодизацію психосексуального розвитку; біологічні та психологічні основи статевих проявів; складові сексуальної норми, поняття сексуального здоров'я; методи сексотерапії; розлади статевої ідентифікації; сексуальні розлади. В результаті вивчення даного курсу студент повинен <b>уміти</b>: дослідити сексуальну гармонію подружньої пари; ідентифікувати проблеми сексуального характеру; проводити бесіди на предмет психосексуального розвитку і сексуальних проблем.</p>
<b>Ключові слова</b>	Стать, сексуальність, лібідо, прояви нормальної сексуальності у чоловіків, жінок, зріла сексуальність, сексуальні стосунки, формування статі, види статі у людини, психосексуальний розвиток, статева ідентифікація, індивідуальна еволюція лібідо, гармонія пари, сексуальні розлади, статевий акт, копулятивний цикл, сексотерапія
<b>Формат курсу</b>	Очний
	Проведення лекцій, практичних (семінарських) занять, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань та надавання консультації для кращого розуміння тем
<b>Теми</b>	СХЕМА КУРСУ (див. нижче)
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	Поточний контроль: оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, поточне опитування (усне та письмове); підсумковий контроль: залік.
<b>Пререквізити</b>	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін («Вікова психологія» теми «Психологічні особливості дитячого віку», «Підлітковий вік», «Юнацький вік», «Рання, середня та пізня дорослість», «Психофізіологія» тема «Психофізіологія стресу. Гомеостаз, підтримка гомеостазу», «Психіатрія» теми «Психопатології емоційно-вольової сфери. Розлади потягів», «Психологічне консультування», тема «Психологічне інтерв'ю. Психологічний діагноз», «П'ятикрокова модель консультування», «Психотерапія» та «Психокорекція» теми «Основні напрями психотерапії», «Психокорекційна робота із людьми різних

	вікових категорій», «Психологія сім'ї» тема «Чинники гармонії в сім'ї»), достатніх для сприйняття категоріального апарату сексології, розуміння джерел статевої, сексуальної та гендерної поведінки.
<b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b>	Презентація, лекції, ІНДЗ, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки), дискусія
<b>Необхідне обладнання</b>	Мультимедійний проектор, комп'ютер. Застосунки: Microsoft PowerPoint, Microsoft Player, Zoom, Moodle.
<b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>практичні/самостійні тощо : 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>60</u></li> <li>індивідуальні навчально-дослідні завдання: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u></li> </ul> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p><b>Письмові роботи:</b> Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (ІНДЗ (психодіагностичне опитування), складання тестів, вирішення кейсу).</p> <p><b>Академічна доброчесність:</b> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p><b>Відвідання занять</b> є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. <b>Література.</b> Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p><b>Політика виставлення балів.</b> Враховуються бали набрані за поточну успішність, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>



	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
<b>Питання до заліку чи екзамену.</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Визначення сексології, статі, сексуальності.</li> <li>2. Місце психології сексуальності та сексології у системі наук.</li> <li>3. Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності та сексології.</li> <li>4. Внутрідисциплінарні тенденції в психології сексуальності та сексології.</li> <li>5. Актуальність сексологічних досліджень.</li> <li>6. Аспекти сексуальності.</li> <li>7. Періодизація розвитку сексології.</li> <li>8. Доісторичний період розвитку сексології.</li> <li>9. Період спостереження та донаукових досліджень у розвитку психології сексуальності.</li> <li>10. Період досексологічних знань у розвитку психології сексуальності.</li> <li>11. Період сексологічних знань у розвитку психології сексуальності.</li> <li>12. Методи сексологічних досліджень.</li> <li>13. Будова статевих органів чоловіка і їх функції.</li> <li>14. Статева система жінки.</li> <li>15. Менструальний цикл: значення стадій.</li> <li>16. Форми статевого життя людини (за А.Кіндзі).</li> <li>17. Основні форми статевого життя людини (за Г.С.Васильченком).</li> <li>18. Екстрагенітальні форми статевого життя.</li> <li>19. Генітальні форми статевого життя.</li> <li>20. Психофізіологія статевого акту (дослідження У.Мастерса і В.Джонсон).</li> <li>21. Основні прояви нормальної сексуальності у чоловіків (Васильченко)</li> <li>22. Стадії індивідуальної еволюції лібідо</li> <li>23. Цикл сексуальних реакцій чоловіка (Мастерс, Джонсон): чотири стадії.</li> <li>24. Цикл сексуальних реакцій жінки (Мастерс, Джонсон): чотири стадії.</li> <li>25. Особливості жіночої сексуальності.</li> <li>26. Основні прояви нормальної сексуальності у жінок.</li> <li>27. Ерогенні зони і їх значення.</li> <li>28. Формування статі у людини.</li> <li>29. Періодизація психосексуального розвитку за Г.Васильченком.</li> <li>30. Періодизація психосексуального розвитку за У.Мастерсом і В.Джонсон.</li> <li>31. Пренатальний період.</li> <li>32. Парапубертатний період. Статева самоідентифікація. Статеве виховання.</li> <li>33. Препубертат. Статеворольова стереотипізація.</li> <li>34. Пубертатний період. Формування психосексуальної орієнтації. Підліткові поведінкові реакції.</li> <li>35. Основні тенденції та ознаки перехідного періоду. Сексуальний ексцес.</li> <li>36. Основні тенденції та ознаки періоду зрілої сексуальності. УФР.</li> <li>37. Критерії та психологічні особливості інволюційного періоду.</li> <li>38. Менопауза і клімактеричний період.</li> <li>39. Поняття норми у сексології.</li> <li>40. Статева конституція чоловіка (основні вектори).</li> </ol>

41. Статева конституція жінки (основні вектори).
42. Чинники формування статевої самоідентифікації.
43. Правила обговорення з дітьми питань статі.
44. Підліткові поведінкові реакції.
45. Психологічні прояви пубертатного періоду.
46. Аспекти норми у сексології.
47. Процес запліднення.
48. Преємбріональна стадія розвитку зародка.
49. Ембріональний період, стадія плода.
50. Перший триместр вагітності.
51. Другий триместр вагітності.
52. Третій триместр вагітності.
53. Вагітність.
54. Протікання пологів.
55. Види безпліддя.
56. Причини безпліддя у жінок.
57. Причини безпліддя у чоловіків.
58. Допоміжні методи репродукції.
59. Методи запобігання вагітності.
60. Природні методи контрацепції.
61. Бар'єрні методи контрацепції.
62. Гормональні методи контрацепції.
63. Внутрішньоматкові спіралі та добровільна стерилізація.
64. Психологічні аспекти застосування протизачаткових засобів.
65. Методи переривання вагітності.
66. Психологічні аспекти абортів.
67. Порушення пренатальної статевої диференціації.
68. Синдром Кляйнфельтера, синдром Тернера-Шерешевського.
69. Гермафродитизм і псевдогермафродитизм.
70. Синдром домініканської республіки
71. Синдром тестикулярної фемінізації, андрогенітальний синдром.
72. Визначення сексуальних девіацій (парафілій). Загальні ознаки парафілій.
73. Причини парафілій.
74. Фетишизм.
75. Ексігібіціонізм.
76. Трансвестизм.
77. Вуайєризм.
78. Зоофілія.
79. Садизм і мазохізм.
80. Непристойні телефонні дзвінки. Фроттеризм.
81. Педофілія. Види педофілів.
82. Групи чинників, що впливають на розвиток педофілії.
83. Гіперсексуальність та сексуальна аддикція.
84. Стадії розвитку сексуальної аддикції.
85. Характерні ознаки сексуальної аддикції.
86. Розлади статевої ідентифікації.
87. Встановлення факту та лікування транссексуалізму.

<b>Опитування</b>	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
-------------------	--

\*\* Схеми курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
<b>3 СЕМЕСТР</b>					
1 тиждень 02.09/ 2 год	Психологія сексуальності як галузь наукових знань. Поняття сексуальності. Періодизація розвитку сексології. Аспекти сексуальності. Сексологія - галузь наукових знань про біологічні, психічні та соціальні аспекти статевих стосунків. Місце сексології у системі наук. Міждисциплінарні зв'язки сексології. Внутрішньодисциплінарні тенденції. Актуальність сексологічних досліджень.	лекція	1. Имелинский К. Сексология и сексопатология. – М., 1986. 2. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002. 3. Кон И.С. Введение в сексологию. – М., 1988. 4. Кон И.С. Вкус запретного плода. – М., 1997. 5. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998. 6. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.	опрацювання рекомендованих матеріалів / 2,75 год.	
1-2-3 тиждень / 2 год	Психологія сексуальності як галузь наукових знань. Поняття сексуальності. Періодизація розвитку сексології. Аспекти сексуальності	Семинар, дискусія	Имелинский К. Сексология и сексопатология. – М., 1986. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002. Кон И.С. Введение в сексологию. – М., 1988. Кон И.С. Вкус запретного плода. – М., 1997. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998.		
3 тиждень 16.09 / 2 год	Сучасні тенденції розвитку психології сексуальності та сексології. Форми статевого життя людини. Аспекти сексуальності (біологічний, психологічний, соціальний, клінічний, поведінковий). Методи сексологічних досліджень. Проблеми й обмеження сексологічних	лекція	1. Аршава И. Ф. Сексуальность человека. Методы исследования в сексологии: Учебное пособие / И.Ф. Аршава, С.Д. Алексеенко.– Днепропетровск: Акцент ПП, 2014. – 164 с. 3. Діденко С.В., Козлова О. Психологія сексуальності. Київ, 2009. Кон И.С. Введение в	опрацювання рекомендованих матеріалів / 2,75 год.	

	досліджень.		сексологію. – М., 1988. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.		
3-4-5 тиждень / 2 год	Сучасні тенденції розвитку психології сексуальності та сексології. Обмеження сексологічних досліджень. Форми статевого життя людини. Ознаки зрілої сексуальності	Семинар , дискусія	Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.	Підготувати до семінару / 4,5 год	23.02
5 тиждень 30.09 / 2 год	Історія розвитку уявлень людства про сексуальність. Доісторичний період, період спостереження. Чотири періоди розвитку сексології (за К.Імелінські): доісторичний; період спостереження та донаукових досліджень; період досексологічних знань, період сексологічних знань.	лекція	Имелинский К. Сексология и сексопатология. М., 1986. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. М., 2002. Кон И. С. Введение в сексологию. М., 1988. Кон И.С. Вкус запретного плода. М., 1997. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. М., 1991. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. М., 1998. Сосновский А. Лики любви. М., 1992. Тэннэхилл Р. Секс в истории. М., 1995.	ІНДЗ №1\ 5,5 год	
5-6-7 тиждень 14.10/ 2 год	Історія розвитку уявлень людства про сексуальність. Період донаукових знань, період наукових знань	Семинар , дискусія	Имелинский К. Сексология и сексопатология. М., 1986. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. М., 2002. Кон И. С. Введение в сексологию. М., 1988. Кон И.С. Вкус запретного плода. М., 1997. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. М., 1998.		
7 тиждень 28.10/ 2 год	Культуральна диверситивність проявів сексуальності та традицій народів світу. Матріархат та патріархат. Історичні форми шлюбу. Проміскуїтет. Адюльтер.	лекція	Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. М., 1991. Сосновский А. Лики любви. М., 1992. Тэннэхилл Р. Секс в истории. М., 1995.	ІНДЗ №2, 5,5 год	
7-8-9 тиждень 28.10/ 2 год	Культуральна диверситивність проявів сексуальності та традицій народів світу. Матріархат та патріархат. Історичні форми шлюбу. Проміскуїтет. Адюльтер.	семинар	Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. М., 1991. Сосновский А. Лики любви. М., 1992.	ІНДЗ №2, 5,5 год	

			Тэннэхилл Р. Секс в истории. М., 1995.		
9 тиждень 05.11/ 2 год	Любов та сексуальність. Види любові. Кохання. Теорії любові. Сексуальність і любов, кохання. Інтимна близькість та навички комунікації.	лекція	Акимова Л. Н. Психология сексуальности. - Одесса: СМІЛ, 2005. - 198 с. Аршава И. Ф. Сексуальность человека. Методы исследования в сексологии: Учебное пособие / И.Ф. Аршава, С.Д. Алексеенко. – Днепропетровск: Акцент ПП, 2014. – 164 с. Гупаловська В. Любов як інтенціональний акт. Духовне ядро любові / В. Гупаловська // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2018. – Вип. 2. – С. 32–39. Діденко С.В., Козлова О. Психологія сексуальності. Київ, 2009.	підготовка до семінарського заняття, опрацювання рекомендованих статей / 3,6 год.	Згідно з розкладом
9-10-11 тиждень 09.11/ 2 год	Любов та сексуальність. Види любові. Кохання. Теорії любові. Сексуальність і любов, кохання. Інтимна близькість та навички комунікації.	семінар	Гупаловська В. Любов як інтенціональний акт. Духовне ядро любові / В. Гупаловська // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2018. – Вип. 2. – С. 32–39. Діденко С.В., Козлова О. Психологія сексуальності. Київ, 2009. Дерягин Г.Б. Криминальная сексология. М., 2008. Лев-Старович З. Секс в культурах мира. – М., 1991. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998. Сексология: Хрестоматия / Под науч. ред. Д.Н. Исаева. – СПб., 2001.	/ 3,6 год.	1.12
11 тиждень 19.11/ 2 год	Стадії індивідуальної еволюції лібідо за Г.С. Васильченком. Стадії статевого акту у чоловіків та жінок за В.Мастерсом та за Г. Васильченком.	лекція	Акимова Л. Н. Психология сексуальности. – Одесса, 2005. Кащенко Е.А. Основы социокультурной сексологии. – М., 2002. Келли Гери Ф. Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург, 2000. Кон И.С. Введение в сексологию. – М., 1988. Кон И.С. Вкус запретного плода. – М., 1997. Сексопатология: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.	підготовка до семінарського заняття / 3,6 год.	23.11

12 тиждень 23.11/ 2 год	Стадії індивідуальної еволюції лібідо за Г.С. Васильченком. Стадії статевого акту у чоловіків та жінок за В.Мастерсом та за Г. Васильченком.	семіна р	Сексопатологія: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990. Кришталь В.В. Сексуальна гармонія подружньої пари. – К., 1990. Кушнирук Ю.И., Щербаков А.П. Популярно о сексологии. – Киев, 1988. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998	ІНДЗ № 2 3,6 год	21.12
13 тиждень 3.12/ 2 год	Періодизація психосексуального розвитку в психології та сексології: порівняльна характеристика стадій З.Фрейда, Е.Еріксона, В. Мастерса, В.Джонсон, Г.С. Васильченка	лекція	Персональний сайт И.С.Кона <a href="http://sexology.narod.ru/">http://sexology.narod.ru/</a> Русский медицинский сервер <a href="http://www.rusmedserv.com/psyc_hsex/">http://www.rusmedserv.com/psyc_hsex/</a> Сайт “Сексология и сексуальное здоровье” <a href="http://autoeros.stealth.ru/">http://autoeros.stealth.ru/</a> Сексопатологія: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990. Сексология: Хрестоматия / Под науч. ред. Д.Н. Исаева. – СПб., 2001.	підготовка до семінарського заняття /3,6 год.	7.12
14 тиждень 7.12/ 2 год	Періодизація психосексуального розвитку в психології та сексології: порівняльна характеристика стадій З.Фрейда, Е.Еріксона, В. Мастерса, В.Джонсон, Г.С. Васильченка	семінар	Келли Гери Ф. Основы современной сексологии. – Санкт-Петербург, 2000. Кон И.С. Введение в сексологию. – М., 1988. Кон И.С. Вкус запретного плода. – М., 1997. Сексопатологія: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.	ІНДЗ № 2 / 7,2 год	21.12
15 Тиждень 17.12 / 2 год	Сексуальна норма і патологія. Види норми, психологічний аспект норми. Статева конституція чоловіка і жінки.	лекція	Діденко С.В., Козлова.О. Психологія сексуальності. К., 2005. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. – М., 1998 Сексопатологія: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. – М., 1990.	підготовка до семінарського заняття /3,6 год.	21.12
16 тиждень 21.12 / 2 год	Сексуальна норма і патологія. Види норми, психологічний аспект норми. Статева конституція чоловіка і жінки.	семіна р	Діденко С.В., Козлова.О. Психологія сексуальності. К., 2005. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии. М., 1998 Сексопатологія: Справочник / Под ред. Г.С. Васильченко. М., 1990.	підготовка до заліку	